

Téli észlelések

Mostoha tél áll mögöttünk. Annak ellenére, hogy a három hónap (december–február) során akadt egy-két jó mélyeges éjszaka, az elmúlt időszak messze a legrosszabb időjárású volt, amire észlelőink emlékezhetnek. A viszonylag hosszú észlelőlista megtévesztő, hiszen 90 nap természet láthatjuk rajta (és néhány elkésett megfigyelést), mely időszakban 11 észlelő 80 vizuális, 13 digitális és 2 CCD észlelést végzett. A legkellemetlenebb a hideg, ködös és borult február volt, amikor csak egy-két éjszaka lehetett egyáltalán távcsövezni, azok se voltak végig derültek. Jellemző, hogy a februári termés csupán 3 db rajz, 2 db fotó és 15 db leírás...

A legeredményesebb észlelő, Vastagh László három dolognak köszönhetette nagyszámú leírását: észlelőhelyét elkerülte a december végi köd, 25x100-as binokulárja könnyedén bevethető (akármilyen rövid derült idő alkalmával), és hogy rendkívüli kitartással van felvértezve. Sánta Gábor megfigyeléseinek zöme december 1-jén és január 20-án készült, szerencsére ezek jó átlátszóságú eggek voltak, melyeket sikerült is kihasználni. Kovács Attila vezetése sajnos elromlott, ezért tejtutas csillagképekről küldött árnyalatgazdag, nagy látószögű felvételeket. Kernya János Gábor halvány, nehéz célpontokat rajzolt 30,5 cm-es távcsövével és 80/600-as ED apokromátjával. Ábrahám Tamás és Mőnich László a téli égbolt Messier-objektumait fényképezte, képeik nagyon látványosra sikerültek. Nagyjából ennyi a teljes termés...

Nyíltalmazok

Nagyon vegyes és sokrétű anyag gyűlt össze halmazokról, elsősorban Vastagh László jóvoltából, de a többnyire szerény megfigyelőket nagyobb távcsövel nem észlelték, így komolyabb feldolgozást sem készíthetünk. Most László érdekesebb célpontjaiból válogattunk.

Észlelő	Észl.	Műszer
Ábrahám Tamás	4	20 T
Csák Balázs	1d	40 T
Kernya János Gábor	6	30,5 T
Kovács Attila	10d	20 T
Ladányi Tamás	1d	5,6/400 t
Mőnich László	2d	10 L
Sánta Gábor	12+2c+1d	40 T
Tóth János	4	15 T
Tóth Zoltán	3	50,8 T
Vastagh László	51	25x100 B
Vesselényi Tibor	1d	4/200 t

Alessi – Teutsch 9 NY Per

25x100 B: Az általam elérhető katalógusok közül, csak az OVOC-ban szerepel, de fényességére vonatkozó adatot ez sem közöl. Becslésem szerint 5,8^m-s. Nagy területen (56') elhelyezkedő, laza szerkezetű halmaz. A legfényesebb tagok derékszöget egészítenek ki egy Y-ra. Az Y jobb oldalán egy repülő denevér formája rajzolódik ki, amint éppen lefelé csap szárnyaival. Ez a csoportosulás viszonylag fényes csillagokból áll. Az állat bal szárnya vége az Y alsó végpontjával azonos. Az irodalom szerint 13 csillagot tartalmaz, de KL-sal 25–30, EL-sal 40–50 csillag látszik a NY területén. (Vastagh László, 2009)

NGC 1807, 1817 NY Tau

25x100 B: NGC 1807: Tagjai háromágú csillagalakzatot rajzolnak ki, amint a középpontból három egyenes vonal indul ki egymástól kb. 120–120°-ra. Túlnyomó többségben fényes csillagok alkotják. Számomra megfigyelhető csillagainak száma 11 db. Jól bontható, közepes méretű (13'), közepesen laza rendszer. Összfényesség 7,0^m (Vastagh László, 2008.12.28.)

Fényesebb csillagai dupla szárú T betűt mintáznak. Most összesen 9 csillag látszik a területen. Jól bontható, közepesen laza szerkezetű halmaz. Közvetlen közelében találha-

tó az NGC 1817-es NY és a 144P/Kushida-üstökös is a páros mellé érkezett. Könnyen megfigyelhető már kis nagyítású távcsővel is, korábban 2008. december 28-án észleltem. (Vas-tagh László, 2009.02.18.)

NGC 1817: Az NGC 1807-es NY közeli szomszédja. Középpontjuk távolsága 23' körüli. Maga az objektum egy hosszú, enyhe ívű csillagsor ÉÉNy-i részén található. Területén egy kifli alakú csillagösvény található fényes tagokból. További halvány tagok, melyek csak EL-sal jönnek, egy rombusz alakú részt foglalnak el, közvetlenül a kifli alak fölött. Ezért a NY csak részlegesen bontható. (Vastagh László, 2008.12.28.)

Párban áll az NGC 1807-es nyílthalmazzal. Négyszéves és néhány EL-sal megfigyelhető csillag alkotja. A teljes taglétszám 9–10 lehet. Könnyen szeparálható, de jellegtelen formáció. A 144P/Kushida-üstökös jelenleg ~0,5°-ra tartózkodik tőle. Korábban 2008. december 28-án figyeltem meg. (Vastagh László, 2009.02.18.)

A nyílthalmaz-páros és az üstökös látványos együttállását a rovatvezető is megnézte: 10x50-es binokulárral már szépen látszottak a halmazok, de a Kushidának nyoma se volt. 25 cm-es reflektorban mindhárom égitest könnyen észlelhető volt, különösen a csillagokban gazdagabb NGC 1817 gyűrűs szerkezete nyűgözött le. Ladányi Tamás fotót is küldött a jelenségről, melyet sajnos most technikai okok miatt nem tudunk bemutatni, de igyekszünk pótolni a hiányt. (Snt)

NGC 2509 NY Pup

25x100 B: Három csillag egyenlő oldalú háromszöget alkot, melyből a Ny-i és az É-i, az objektum jelzett területén belül található. A Ny-i (TYC6003-01648-1) tag közvetlen közelében, a háromszög alakzatában egy 4' átmérőjű, korong alakú, diffúz ködösség rejtőzik, mely a NY központi vidéke. Az OVOC katalógus is ezt a pozíciót adja meg az NGC 2509 helyének. A ködösség nagyon finom szerkezetű, melyből elfordított látással időnként szemcsék emelkednek ki. Megfigyelhetőségét nehezíti az alacsony, ~20°-os horizont fölötti magassága. (Vastagh László, 2009)

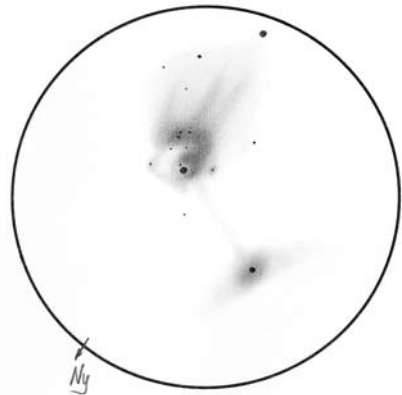
Halvány, de jellegzetes alakú halmaz, tele csillaglánccokkal. Kár, hogy nem készült róla nagy-távcsöves rajz vagy leírás. (Snt)

Diffúz ködök

Különös módon a galaktikus gáz- és por-ködökről gyűlt össze a legszebb és legsokrétűbb anyag, benne ritkán és sosem észlelt, halvány vagy alig ismert célpontokkal.

NGC 1788 DF Ori

25x100 B: Csillagkörnyezete kereszt alakba rendeződik. A kereszt metszéspontjában található a 10,1^m-s, TYC4754-01474-1 jelű csillag. Belőle látszik kiindulni egy üstökös-szerű képződmény, KDK felé. A képződmény hossza 4'-ig követhető. Parabola alakot is láthatunk benne, melynek az egyik szára rövidebb. Bizonytalanul megfigyelhető még egy intenzitásában halványabb, az említett csillagra koncentrikus terület. Ez a DF részének látszódo korong, a csillag körül jóval nagyobb, mint az üstökös vagy parabolaforma, de léte EL alkalmazásával is kétséges. (Vastagh László, 2008)

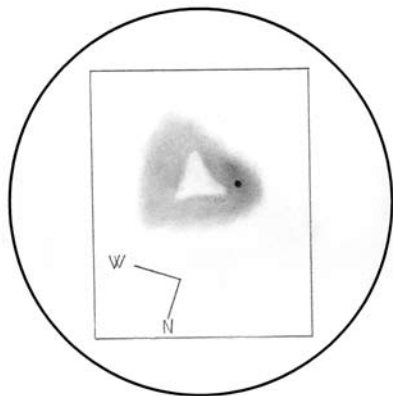
Izgalmas szerkezet a nagyobb műszerekkel kevésbé tanulmányozott NGC 1788-ban. Sánta Gábor rajza 2008.10.30-án, 220/1200 T-vel, 133x-ossal és UHC szűrővel készült. A LM-részlet mérete 12'

22 T, 48x, 133x+UHC-szűrő: Megérte éjfélig fennmaradni. A rendkívüli átlátszóságnak

köszönhetően a köd nagyon jól látható, és a szűrő is sokat segít. Egy csillagokban szegélyebb területen három fényes csillag ragyog. A középsőtől kelet felé 2'-es patkó alakú folt rajzolódik ki, ez a köd legfényesebb területe. Szokatlan alakját egy markáns porsáv okozza. Innen keleti irányba terjeszkedik a köd, három szál vehető észre. Közöttük 48x-ossal nagyon finom derengés érezhető, mely a közeli fényes csillagig ér. Teljes mérete eléri az 5x3'-et. Érdekes, hogy a nyugatra lévő közeli csillag körül is 1'-es, egyértelmű ködösség látszik, mely 48x-ossal ÉNy–DK felé halvány lebenyeket mutat. Nagyon szép, összetett szerkezetű objektum. (Sánta Gábor, 2008)

NGC 1999 DF Ori

25x100 B: A V380 Ori jelű csillag fényét tojás alakúra változtatja. Semmi egyéb részletet nem mutat, mivel az alkalmazott nagyítás nagyon kevés az objektumhoz. Igényelné a legalább 120x-ost. (Vastagh László, 2008)

Tóth Zoltán 2008.11.27-ei részletrajza a nagyon markáns Bok-globuláról, mely az NGC 1999-ben látható.
50,8 T, 409x

22 T, 133x: Szinte teljesen kihalt LM-ben egy 10-11^m-s párás csillag ül. Ez a köd, mely alig 1'-es, de igen halvány halója is csak 2'-re növeli méretét. Fényessége befelé haladva egyre erősebb ütemben növekszik. A megvilágító csillag mellett, közvetlenül Ny-ra egy

20"x10"-es, erős kontrasztú sötét köd, egy Bok-globula rajzolódik ki. Ritka és felemelő dolog ilyesmit látni, ám azt kell mondanom, egyáltalán nem nehéz, sőt, igen könnyű! Kisebb távcső és nagyítás is megmutatná. (Sánta Gábor, 2008)

50,8 T, 273x, 409x: Valami egészen megkapó, ahogyan ebben a 1,5'-es ködben trónol az a fekete csomó. Olyan egyszerűen látszik, hogy kiüti az ember szemét. Maga a köd nagyon magas felületi fényességű, bírja a nagyítást. Alakja egy kövér háromszöget formáz, ami már majdnem kerek. A keleti felében ül a fényes (kb. 11^m) V380, ekörül a legfényesebb az RF is. A köd közepén lévő sötét folt szép háromszögletű, bár két oldala is befelé íves. Nagyon egyedi és markáns. (Tóth Zoltán, 2008)

NGC 2245, 2247, IC 446-7 DF Mon

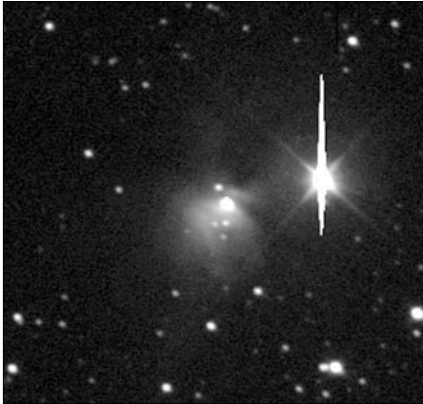
25x100 B: NGC 2245: 7,6^m-s csillag (HD46265) közvetlen közelében található, ez a PL-negek tűnő DF. KL–EL határán levő, kényelmesen észlelhető objektum. Középpontja csillagszerű, innen indul ki a folyamatosan csökkenő intenzitású ködösség. Középső részét korong alakúnak, míg a periferiát elliptikusnak találok. Átmérője csupán 1'.

NGC 2247: Negatív észlelés. Érdekes, hogy míg az NGC 2245 megfigyelése nem ütközik nehézségbe, az NGC 2247 nem látszik. Pedig az LBN katalógus azonos fényességet, azonos méretet és azonos színekódot hoz, mindkét objektumra.

IC 446: Alaktalan, EL-sal is nehezen látszó ködösség. Nagyon finom – minden szemcsézettségtől mentes – textúrája van. Átmérője közepes, felületi fényessége alacsony. (Vastagh László, 2009)

40 T+SBIG ST-7 CCD, 4x120 s: Talán nincs az égen még két üstököszerű köd olyan közel egymáshoz, mint az NGC 2245 és 2261 (két fokra). Amikor a télen 22 T-vel nézegettem (de sajnos nem rajzoltam le), szokatlanul fényesnek találtam. Olyannyira, hogy január elején egyszer még a 40-es vezetőtávcsöveként funkcionáló 80/1200-as Zeiss-refraktorban, félholdnál is látszott. A felvételen egy „miniatűr Orion-köd” látható, belsejében a

megvilágító (proto)csillaggal. Sötét porsávok és egy érdekes, egyenes fényszál teszi különösen széppé. A 22 T-s vizuális megfigyelés alkalmával az NGC 2247 alig volt látható, csak egy kis páráság egy fényes csillag körül. Az IC 446 jól látható köde egy halvány csillagot övez, míg az IC 447 leheletfinom, ám hatalmas felülete egy öt csillagból álló aszterizmusra vetül. Ezt elkezdtem rajzolni, de az időjárás sajnos közbeszólt. (Sánta Gábor, 2009)

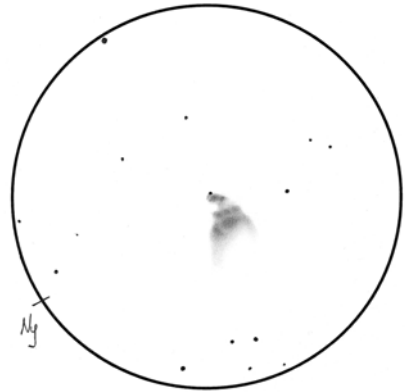

CCD-kép részlete az NGC 2245-ről. Jól kivehető az 1-2'-es reflexiós kód szerkezete. 40 T, ST-7 CCD, 4x120s, 2009.01.08-án készítette Sánta Gábor

NGC 2261 DF Mon

22 T, 300x: Az egyik legfantasztikusabb köd az égbolton. Néhány alkalommal már volt szerencsém hozzá kisebb műszerekkel, de látványa ezzel a távcsóval egyszerűen oda szögez az okulárhoz. A nagyítást jól bírja, és részletei miatt nem is árt neki. Az R Mon halvány, a közel háromszögletű köd déli csúcsában, illetve azon kívül foglal helyet. Itt egy foltocska látható, melyen további apró rögök érezhetőek. Érdekes módon a köd itt hirtelen elhalványul, és csak a csillagtól távolabb fényesedik ki újból. Az itt található trapéz formájú terület az egész objektum legfényesebb része, az előzőhöz csak egy halovány ködszál köti. Ez a trapéz nagyon rögs, 5-6 csomósodás nagyjából pozíció szerint rajzolható. A reflexiós kód igazi báját az EL-sal É felé messzire nyúló bajszok adják, melyek

közül a nyugatabbi fényesebb. Mindez a csoda alig másfél ívpercnyi csupán. Érdekes lenne egy év múlva is lerajzolni, hátha látszik valami változás. (Sánta Gábor, 2008)

Hubble változó köde a téli ég igazi nyencsége. Sánta Gábor rajza 22 T-vel, 300-szoros nagyítással készült december 1-jén, a LM mérete 12'

Planetáris ködök

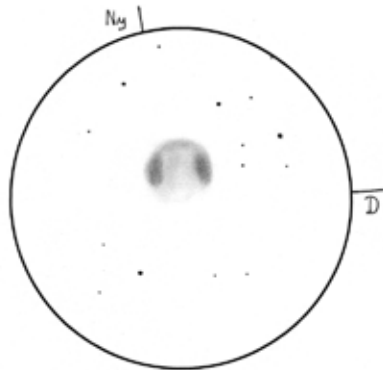
Azon néhány észlelés közt, melyek planetárisokról készültek, két nagyon érdekes is akad. A Jones 1 a Pegazusban található, nagy felületű, halvány objektum, Kerna János Gábor kereste fel. A másik, az Abell 12, nem lenne olyan nehéz, ha nem ékeskedne közvetlenül mellette a 4^m-s \square Ori. Ezt Sánta vette szemügyre, észlelését az archívumban található másik két megfigyeléssel együtt mutatjuk be.

Jones 1 PL Peg (Lópatkó-köd)

30,5 T, 85x+OIII szűrő: Szenzációs megjelenésű, kellemes meglepetést okozó nagyméretű planetáris köd, közvetlenül a Pegasus négysszöge fölött. Érdekes módon a ködösség a gyengébb átlátszóágú égen már szűrő használata nélkül is észrevehető, ekkor azonban részleteket még nem lehet megpillantani.

Az OIII-szűrő elhalványítja a látómező csillagait, cserébe viszont markánsan kiugrik a ködösség részletgazdag, vizuálisan kb. 4,5' kiterjedésű kör alakú korongja. A planetáris

köd északi és déli széle a legfényesebb, itt egy-egy látványos, magas felületi fényességű sáv látható. Ezt a két részt összeköti a ködfelület nyugati szélének ívdarabja, ennek felületi fényessége már csekélyebb, de még mindig határozott. Összességében tehát ezek a fényes régiók egy U alakú alakzatot formálnak, az U két szára a legfényesebb. A köd belseje ezekhez képest már alacsonyabb felületi fényességű, míg az egész objektum leginkább halvány részét az objektum keleti oldala alkotja. A ködösség felületén szűrő használata mellett nem látni csillagokat, nem vehető észre a középponti csillag sem. A nagyméretű planetáris ködök egyik legszebb képviselője ez a „buborék”. (Kernya János Gábor, 2008)

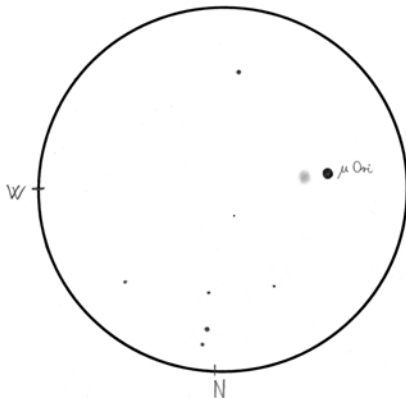

Az 5 ívperc átmérőjű, Lópatkó-köd néven is ismert planetáris Kernya János Gábor rajzán. 2008.12.25. 30,5 T, 85x+OIII szűrő. LM=32'

Abell 12 PL Ori

22 T, 300x+UHC szűrő: Ennél kisebb műszerrel, nagyítással vagy szűrő nélkül úgy vélem nem nagyon van esély a megpillantására. Éles peremű, kiterjedt (max. 30'') nem kifejezetten halvány korong, alig egy ívpercre a ragyogó μ Ori-tól PA 280-290 felé. A fényes csillagot kívül tartom a LM-ből, így vehető észre. Ha a csillag nem lenne ilyen közel hozzá, talán könnyebb objektum lenne. A LM még ezzel a nagyítással is viszonylag csillaggazdag, igaz, az ég is jó. (Sánta Gábor, 2008)

27 T, 333x+Mizar szűrő: A ragyogó μ Ori tövében igazán nehéz PL. Bár fényesebb, mint a megadott 13,9^m, azért a csillag fényzónében eléggé elveszik. EL-sal kb. 20-25''-es diffúz korong. Egyenletes fényesség-eloszlású. Szűrő nélkül nem látom. Pereme viszonylag kontrasztos. (Tóth Zoltán, 2003)

Tóth Zoltán ilyenek látta az Abell 12-t 2003.02.23-án. 27 T, 333x+Mizar szűrő, LM=8

30,5 T, 122x+Unioptik ködszűrő: Piciny és nehéz PL, ködszűrő nélkül nem is látszik! Nehéz láthatóságának legfőbb oka, hogy a μ Ori szinte – szó szerint – a planetáris ködön fekszik, így a fényes csillag udvarában ropant nehézkes „elcsípni”. A szűrő segítségével már egyértelműen azonosítható a kicsiny ködfolt, bár még így is nehéz objektum, igényli az EL-t. Kiterjedése nem több mint 45'', fényessége kb. 13^m. Központi csillagnak nyoma sincs. Kihívást jelentő objektum. (Kernya János Gábor, 2003)

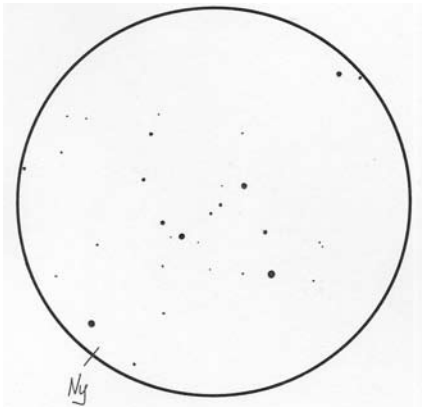
Aszterizmusok

„Sánta” 152 AST Cnc

25x100 B: Ez az első alkalom, hogy tagtársunk ill. rovatvezetőnk által „katalogizált” aszterizmust figyelek meg. Az objektum a Cnc-ben, a Pollux-tól alig több mint 6°-ra DK-re, az eltéveszthetetlen \square Cancri-kasz-kád látványos, 2° hosszan kigyózó csillagövénének végén található. 13 tagot tudok megszámlálni benne. Típusa szintén az íves

képződmények csoportját gazdagítja. Alakja egy olyan W betűt mintáz, ahol a középső rész nem szögletes, hanem egy boltívre hasonlít. A kapunak is látható alakzat fölött egy magányos, fényes csillag helyezkedik el, akár egy csúcsdíz. A W bal szárát három fényesebb csillag alkotja, a többi rész halvány tagokból áll. (Vastagh László, 2009)

22 T, 80x: Ezt az aszterizmust december vége felé vettem észre a 29P/Schwassmann–Wachmann-üstökös észlelése közben, ugyanis az üstökösre vezető alakzatok közt szerepelt. Már a térképen szembeűnt különös formája, de a távcsöves látvány sokkal lenyűgözőbb. Emiatt felvettem a rajzolandó objektumok közé, és egy derült januári éjszakán sikerült is megörökítenem. 9–12^m-s tagjai egy 10x6'-es „villám” vagy „küllős spirál” alakot formáznak, a kelet-nyugati irányt kirajzoló küllő nagyon látványos. A déli, íveltebb kar 5 csillagból áll, az északit csak kettő, és alig hajlik. Ennek ellenére szimmetrikusnak tűnik, mivel a legészakabbra lévő csillag egyben az aszterizmus legfényesebb, 8,9^m-s csillaga. Az egész alakzat körül 13^m-s csillagok nyüzsögnek, és két 8–9^m-s csillag helyezkedik el a küllő meghosszabbításában kelet és nyugat felé egyaránt 7–8 ívpercre. Roppant szimmetrikus a csillagmező. (Sánta Gábor, 2009)

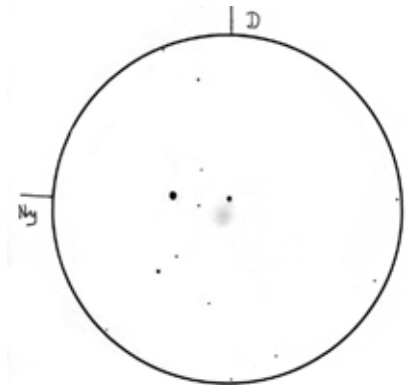
Sánta Gábor rajza a „Sánta” 152 nevű csillagcsoportról. 2009.01.20., 22 T, 80x, LM részlet, kb. 25'

„Vastagh” 1 AST Mon

25x100 B: Az NGC 2324 NY közvetlen szomszédságában, egy 8 csillagból álló, kifelé ívelő szárrakkal rendelkező, V betűt formáló aszterizmus látható. Annyira jellegzetes megjelenéssel bír, hogy elvonja a figyelmet a közelében lévő NY-ról. Először 2009.01.24-én figyeltem meg. Legfényesebb csillaga 9,1^m-s, a rendszer teljes látszó fényessége 7,5^m. Környezetétől jól elkülönül, 8' átmérőjű. Közepesen laza szerkezetű, teljesen és könnyen bontható alakzat. Kis nagyítású távcsövel észlelők számára ideális célpont. (Vastagh László, 2009)

Galaxisok

A decemberi számban megjelent feldolgozás témájához kapcsolódóan érkezett egy megfigyelés a roppant nehéz Cet-beli galaxisról, az NGC 45-ről. A Leo Minor ajánlati objektumai közül csak az NGC 2859-et tudtuk észlelni.

Az NGC 45 Kerna János Gábor rajzán. 2008.12.21. 30,5 T, 85x, 32'

NGC 45 GX Cet

30,5 T, 85x: Nagyméretű, alacsony felületi fényességű galaxis. Az észlelés alatt a déli irányban látható zavaró fénybura fölött helyezkedett el, ráadásul a párás ég is nehezítette a megfigyelését. Ennek köszönhetően csak a középponti tartománya látszik egy igen csekély fényességű kör alakú derengés

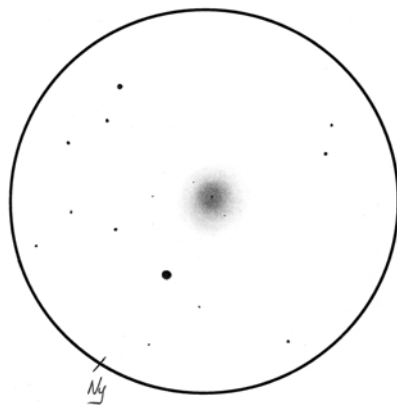
képében. Dél-délkeleti peremén egy 10^m -s csillag ül, továbbá néhány ívperccel nyugat – délnyugatra egy 7 magnitúdós csillag világít. Ez utóbbi megkönnyíti a galaxis felkérését, ám észlelését zavarja. (Kernya János Gábor, 2009)

A Guide 8 szerint 11 magnitúdós, 7x5 ívperces galaxis viszonylag közeli, 25 millió fényévre található (a Sculptor-halmaz tagja). Adatai alapján sejthető, hogy nem könnyű égitest (felületi fényessége 24^m /négyzetfómasodperc!), bár a 11^m -s összfényesség alapján sokkal többet várhatnánk tőle. Valószínűleg minimum 20 cm-es távcső kell – igen jó égen – az észrevételéhez. Csupán 2'-es magját látta észlelőnk is. (Snt)

NGC 2859 GX LMi

25x100 B: Rendkívül kicsi és halvány GX, a LMi/Lyn határához közel, a LMi-ban. Csak az \square Lyncis LM-n kívülre helyezése után pillantható meg. EL-sal stabilan látszik. Alakja korong vagy nagyon enyhén elliptikus. Teljesen diffúz megjelenésű, minden részlettől mentes. Átmérője $<1'$, binokulárral nem mérhető. Fényességét $11,0^m$ -ra becsülöm. Kiváló referencia objektum mélyeges távcsőteszthez. (Vastagh László, 2009)

22 T, 133x: A párás égen sem nehéz, de nem nagyon mutat részleteket. Ebben a galaxisban „van erő”, hiszen centrális területe is

A fényes gyűrűs spirálgalaxis, az NGC 2859 Sánta Gábor szerint, 2009.02.18-án. 22 T, 133x, 25'

már 2'-es, amely 6'-nyi halóba ágyazódik. K-Ny-i irányban nagyon enyhén elliptikus. A belső rész teljesen homogén, csak egy igen halvány csillagszerű mag látható. Felületére két előtércsillag vetül. (Sánta Gábor, 2009)

Ez a galaxis tulajdonképpen lapjáról látszó, gyűrűs szerkezetű, ami megmagyarázza a nagy méretet és a szokatlan fényességeloszlást. Referenciaobjektumként kistávcsövekhez ajánlom, 10 cm-nél nagyobb távcsővel látszania kell. (Snt)

Sánta Gábor

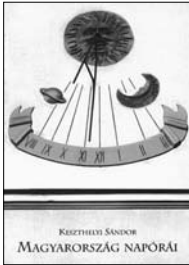
Fülemülék Éjszakája

A Fülemülék Éjszakája a Magyar Madártani Egyesület évenkénti országos eseményszorozata, melyre szeretettel várja a természet- és zenekarókat, a városi madarászokat, és idén, A Csillagászat Nemzetközi Évében azokat a vállalkozó szellemű amatőr csillagászokat is, akik saját távcsövéikkel megmutatják az égbolt szépségeit a fülemüleszóra várakozó érdeklődőnek. A rendezvény, a korábbi évekhez hasonlóan, több tucat helyszínen kerül megrendezésre, így lehetőség lesz képzett madarászokkal meghallgatni a fülemülék koncertjét. Mivel a fülemülék éneke az ország különböző tájain más-más időpontban hangzik fel, a rendezvény nem

egy éjszakára koncentráldódik, hanem május folyamán az előre meghatározott napokon lesz a madárlés. Az eddigi biztos helyszínek: Budapest, Debrecen, Dombóvár, Dunakeszi, Eger, Fenékpusztá, Győr, Gyórszentiván, Jánossomorja, Kaposvár, Lébény, Pécs, Salgótarján, Siófok, Szeged, Szekszárd. A friss lista az MME (www.mme.hu) és helyi csoportjaik honlapján található. Minden helyszínen az MME szakemberei segítenek majd eligazodni az éjszaka hangjai között. A fülemüle egész Európában védett faj, hazánkban a természetvédelmi értéke 10 000 Ft.

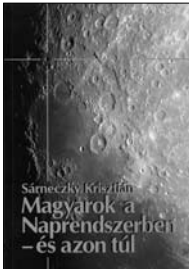
Akik szeretnének bekapcsolódni a programba, hogy így is népszerűsíthessük a csillagászatot, vegyék fel a kapcsolatot Sárnecky Krisztiánnal a sky@mcse.hu címen.

Kiadványainkból

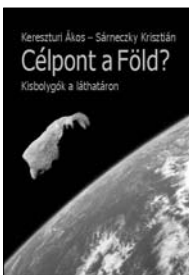
A rögzített napórák hazai gyűjtését 1978-ban kezdtük. Az adatgyűjtésben segítő amatőr csillagászok megnézték megyéjük, városuk napóráit, és rajzolták, fényképezték, mérték adataikat. A gyűjtőmunka eredményeként sikerült összeállítani hazánk napóráinak katalógusát. Az országban található napórákat megyénként (19 megye és Budapest) csoportosítottuk, betűrendben felsorolva azokat. Az egyes napórák legfontosabb adatai segítik azokat, akik személyesen is szeretnék felkeresni hazánk rögzített napóráit (a napóra helye, típusa, állapota, a napórákészítő neve stb.). A kötet az érdekesebb, látványosabb napórákról fényképeket is közöl.

Ára 600 Ft (tagoknak 500 Ft)

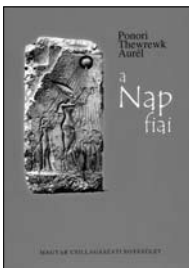
Ebben a könyvben azokról a magyarokról esik szó, akiknek legalább a neve felkerült az égre akár új égitestek felfedezőjeként, akár úgy, hogy a hálás utókor vagy a hálás kortársak egy-egy égitestet, bolygóformációt elneveztek róluk. Előadások, távcsöves bemutatások vissza-visszatérő témája az, hogy milyen módon lehet elnevezni égitesteket személyekről, kinek van erre joga, felhatalmazása – egyáltalán miként működik a csillagászatban az égitest-elnevezések bonyolult rendszere. A kötet nagyobbik felében a magyar vonatkozású kisbolygók történetét olvashatjuk, majd az üstökösök, szupernóvák, kráter-elnevezések kerülnek sorra. Hogy melyik kráter került a borítón látható célkeresztbe, azt olvasóinknak kell kinyomozniuk.

Ára 1600 Ft (tagoknak 1500 Ft)

Első alkalommal 1937-ben került földszűrő kisbolygó az újságok címlapjára: a Hermes akkor 730 ezer km-re közelítette meg bolygónkat. Ezt követte az Icarus 1968-as, majd az Eros 1975-ös közelítése, 1989-ben pedig az Asclepius kisbolygó felfedezése adott alkalmat egy kis réműldözésre. Az egyre hatékonyabb kisbolygó-kutató programoknak köszönhetően az ismert földszűrőkről jelentősen megszaporodtak az utóbbi két évtizedben, gyakorta újabb municiót adva a szenzációt kereső médiának. A Célpont a Föld? c. kötet a kisbolygók megismerésének történetét, kutatásuk módszereit mutatja be, és természetesen igyekszik reális képet adni a bolygónkat fenyegető kisbolygóveszélyről.

Ára 1801 Ft (tagoknak 800 Ft)

Az ismert csillagász és kronológus ebben a művében az egykor istennek vélt Nap színes mítoszaiából mutat be néhányat uralkodóikat a Nap fiának tartó régi népek alkotásai közül. A könyvben sorra kerülnek a Mezopotámiában, Egyiptomban, Görögországban, a közép- és dél-amerikai indián, majd a közel-keleti kultúrák bölcsőjében született, Nappal kapcsolatos mítoszok és szertartások. Közben sok vonzó vagy taszító, vallási és világi szokást ismerhet meg az olvasó. Megtudhatja például, hogy miért oroszlánfejű sok vízköpő, miért láthatók Michelangelo Mózes szobrán szarvak, miért tépték ki az aztékok az áldozataik eleven szívét – és miért igyekeztek az Újszövetség szerzői szoros kapcsolatba hozni Jézust korának kedvelt napisteneivel. Ára 1000 Ft (tagoknak 900 Ft)

Kiadványaink megvásárolhatók személyesen a Polaris Csillagvizsgálóban, ill. megrendelhetők az MCSE postacímére (1461 Bp., Pf. 219.) küldött rózsaszín postautalványon, a hátoldalon a rendelt tételek megnevezésével.